

Fietsen door het Land van Herman de Man

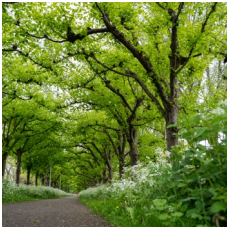
Dat is fietsen door polders, langs monumentale boerderijen, over dijken naar pittoreske dorpen en stadjes in de Lopiker- en Krimpenerwaard. Het gebied dat Herman de Man (1898-1946) zo liefhad en waar hij veel over schreef. De fietsroute brengt je langs plekken uit zijn leven en zijn oeuvre. Soms duidelijk herkenbaar, andere keren moet je je verbeelding laten spreken. Voor meer informatie, kijk op www.hermandeman.nl.

1. IJsselstein, De twee zwervers

In het plantsoen bij molen de Windotter staat het beeldje 'De twee zwervers'. Het zijn Chef en Jochem uit *De kleine wereld*. Zij maken een 'zakenreis' van Schoonhoven naar IJsselstein. Het beeldje is gebaseerd op Klaasje Kroon en Pieter Abraham Meyer ofwel Piet Bokketouw, die zwierf van 1913 tot 1949 in de omgeving van IJsselstein. Maker is de Utrechtse kunstenaar Jan van Luijn. Toenmalig burgemeester mr. J.J. Abbink Spaik onthulde dit beeld in 1962.

2. IJsselstein, Paardenlaan

Deze laan wordt wel 'de schoonste lindenlaan' van heel Holland genoemd. De Paardenlaan verschijnt in de boeken *Rijshout en Rozen*, *Marie of hoor ook de wederpartij* en in *De kleine wereld*. Daaruit deze passage: 'Deze regelmatige lindenlaan met de kunstig opgesnoeide bomen, ... Daar wandel je nou echt onder, alsof je zomaar kuiert voor je plezier. Als twee mannen van geld. Ze zijn mooi, rechtvaardig mooi, maar hier in de Paardelaan, voel je dat evenmin, als liep je achter de militaire tsjendaboem'.

3. Klaphek, Looiebrug

De kleine wereld: Bij Looiebrug, Lage Dijk-Zuid 23, woonde Gezina Middelkoop, vlakbij aanlegsteiger Klaphek. *De barre winter van 90*. *De Dame*: Er waren wilde ijsfeesten bij Klaphek. Een onbekende dame won elke dag de hoofdprijs. Op een nacht verdween ze in een otterbijt bij Salmsteke. De volgende dag zag men haar in Schoonhoven onder het ijs voorbij drijven.

4. Lopijkerkapel, (Hoge) Biezendijk 1-2

De kleine wereld: Het pand de Zeven Bomen op (Hoge) Biezendijk 1-2 bestond uit een café en een smederij.

5. Lopijkerkapel, Bredesteeg (Radiolaan 1)

De kleine wereld: Op de hofstee Zevenhoven woonden vier oude vrijgezelle broers en zussen.

6. Lopijkerkapel, Huis te Vliet

De kleine wereld: Hier woonde de baron, tevens dijkgraaf van Lekdijk Bovendams. Het verhaal over het dubbeltje en het glaasje speelde zich hier af.

7. Uitweg, Lopikerweg Oost 107

De barre winter van 90: Schoolmeester Abraham Heycoop uit het voormalig sluishuis besloot al zijn aardse bezittingen af te staan, gelijk de rijke jongeling uit Mattheüs 16.

ROUTE 1: IJsselstein - Oudewater - Benschop

8. Uitweg, Lopikerweg Oost 88 A

De kleine wereld: De voormalige herberg De Posthoorn is nog herkenbaar aan de posthoorn op de rode brievenbus.

9. Jaarsveld, Lekdijk Oost 12

Dijkhuis van het Hoogheemraadschap Lekdijk Benedendams en de IJsseldam. *Het wassende water*: Hier vergaderde het college van het Hoogheemraadschap. Gieljan Beijen besloot er de IJsseldam bij Klaphek door te steken. Het gebied tussen

de Lek en de Hollandsche IJssel - de Lopiker- en Krimpenerwaard - werd geïnundeerd. Met deze geforceerde dijkdoorbraak kwamen Alblasserwaard en Holland ten noorden van de Hollandsche IJssel niet onder water te staan.

10. Jaarsveld, Salmsteke

De barre winter van 90. *Otterhonden vechtend om hun jas*: Aan de Lekdijk in Jaarsveld woonde houten Gert. Hij ving otters in een bijt in de Binnenlek, bij het eilandje dat hij gepacht had. Op een nacht sloeg hij zijn vrouw Maaïke bijna dood met een stootijzer omdat hij haar aanzag voor een stroper. Daarna begon in het gezin een stille opstand tegen het gezag van houten Gert.

11. Jaarsveld, Voetveer de Koekoek

Het wassende water: In de bocht bij het Koekoeksveer kroop het kruiend ijs tegen de dijk aan.

12. Cabauw, hoek Lopikerweg West - Damweg

De kleine wereld: In Het Zwaantje zat de vereniging van keuensnijders. Ze gingen een dagje uit vissen. De politie arresteerde één van hen wegens moord.

13. Benschop, Benedeneind Noordzijde 478

Het Wapen van Benschop komt voor in één van de verhalen uit *De Koets*. Een hilarisch verhaal dat tragisch eindigt. Uitbater Johan Pavoordt haalde en bracht zijn visgasten door koetsier Bas van 't Hoog van en naar

station Papekop. Na het diner vertrok het gezelschap 'De Gebakkene Waterbaars' aan de late kant naar dit station. Onderweg haalde men nog een laatste afzakkertje in de Oudewaterse cafés. Toen de tijd drong vertrok men in wilde vaart. De koets raakte te water in de Kerkwetering...

14. Oudewater

Het gezin Hamburger woonde van 1910 t/m 1916 op Leeuweringerstraat 61. Herman de Man ligt begraven op de R.K. begraafplaats aan de Waardsedijk. Voor De Man was Oudewater een wereldstad in in broekzakformaat. Voor de Heksenwaag staat een monument, dat verwijst naar Herman de Man. Beeldhouwster

Ineke van Dijk maakte in 1977 deze boerenfamilie. Locaties in Oudewater komen in veel van zijn boeken terug: * **Leeuweringerstraat 55/57/59**: woning Aart Luteyn uit *Kapitein Aart Luteyn*. * **Markt-Oostzijde 8**: woning dokter H.P. van Praag, dokter Elias in *Rijshout en Rozen*. * **Helletje**: woning *Heilig Pietje de Booy*; daarna Marktstraat. * **Noord IJsselkade 5**: kantoor en woonhuis van Hubert Schulte, eigenaar van rederij De Volharding in *Kapitein Aart Luteyn*. En ook van Hubert Montijn, hoofdpersoon in *De Eenzame*.

15. Benschop, Benedeneind Zuidzijde 447

Woonhuis van de familie Hamburger van 1902 t/m 1906, toen Hazenpad 132.

16. Benschop, Benedeneind Noordzijde 476

Aan de Korenmolenvliet was de woning van een heemraad van het dijkcollege Lekdijk Benedendams en poldermeester van Waterschap Benschop. In meerdere boeken van Herman de Man speelt het waterschap een rol.

17-19. Benschop, Benedeneind NZ 446 en ZZ 361

Oorlogsmonumenten ter herinnering aan acht oorlogsslachtoffers die vielen op 13 en 17 februari 1945. Het ontwerp is van Sybold van Ravenstein en van de hand van beeldhouwer Johannes W. Uiterwaal. Eén van de slachtoffers kwam om bij een vuurgevecht, zeven anderen werden bij de hooiberg van de boerderij gefusilleerd als represaille voor de dood van drie Duitse soldaten.

18. Benschop, Benedeneind Zuidzijde 383

Hier stond de school, die Herman de Man in zijn kinderjaren bezocht. De onderwijzerswoning was er naast.

20. Benschop, Dorp 266

Een aantal scènes voor de tv-serie *Het wassende water* zijn in de vroegere dokterswoning opgenomen.

21. Benschop, Dorp 224

Bekend als het Herman de Manhuis. De familie Hamburger huurde het huis (1906-1910) op de hoek van het dorpsplein. In dit voorhuis, eigendom van Cornelis Pieter Beijen, was ook een textielwinkel. Vader Hamburger ging daarnaast met garen en band

langs huizen en hofsteden. *De koets*: Veel verhalen in *De koets* spelen zich af in Benschop. De begrafenis van kooiker Habbe Stam wordt erin beschreven. En het verhaal van Maarten die Vera ontmoet op de tiendweg tussen Benschop en Blokland.

22. Benschop, Boveneind NZ 66

De witgepleisterde boerderij Snellenburg is het restant van een buitenplaats van rond 1700. In *Rijshout en Rozen* lezen we: 'Land voor Water' tussen herberg Hemeltje en de Paardenlaan, vlakbij de Snellenburg 'waar vroeger de baron woonde en waar nou een hofstee is gemaakt'. Hemeltje was het hoogste punt van de polder Benschop.

Er zijn vijf fietsroutes die gaan door het Land van Herman de Man. De nummering begint vanaf de plaatsen Bergambacht, Gouda, Schoonhoven, Woerden en IJsselstein. Dit is route 1. www.hermandeman.nl

Colofon

Uitgave: Stichting Het Platteland, info@hermandeman.nl
Organisatie: Gerda Hoogendijk en Lyanne de Laat
Beeld, tekst, kaart en input: Luuk Eijkelestam, Joos-Illustraties, Gerda Hoogendijk, Lyanne de Laat, NLChristel Fotografie, OpenStreetMap als open data (onder OdBL), Gé Vaartjes e.v.a. in het Land van Herman de Man.

Financieel mogelijk gemaakt door Cultuur Platform Woerden, Fonds Bisdom van Vliet, gemeenten Gouda, Lopik, Krimpenerwaard, Oudewater, Woerden, IJsselstein, K.F. Hein Fonds, Maatschappelijke instelling Roosendaal, Prins Bernhard Cultuurfonds, Rabobank Hollandse IJssel, Rivierenlandfonds, Stichting Van den Akkerfonds, Stichting Carel Nengerman Fonds, Stichting Jac. Bezemer, StreekFonds Krimpenerwaard, Sympany en VSB Fonds Woerden.

Deelname is op eigen risico. Let u svp goed op. Om het voor iedereen veilig en toegankelijk te houden, verzoeken we u dringend de **actuele coronamaatregelen** in acht te nemen. Voor eventuele onjuistheden en onvolledigheden wordt door de uitgever geen aansprakelijkheid aanvaard.

1. IJsselstein, De twee zwervers
2. IJsselstein, Paardenlaan
3. Klaphek, Looiebrug
4. Lopikerkapel, (Hoge) Biezendijk 1-2
5. Lopikerkapel, Bredesteeg (Radiolaan 1)
6. Lopikerkapel, Huis te Vliet
7. Uitweg, Lopikerweg Oost 107
8. Uitweg, Lopikerweg Oost 88 A
9. Jaarsveld, Lekdijk Oost 12
10. Jaarsveld, Salmsteke
11. Jaarsveld, Voetveer de Koekoek
12. Cabauw, hoek Lopikerweg West - Damweg
13. Benschop, Benedeneind Noordzijde 478
14. Oudewater
15. Benschop, Benedeneind Zuidzijde 447
16. Benschop, Benedeneind Noordzijde 476
- 17-19. Benschop, Benedeneind NZ 446 en ZZ 361
18. Benschop, Benedeneind Zuidzijde 383
20. Benschop, Dorp 266
21. Benschop, Dorp 224
22. Benschop, Boveneind Noordzijde 66

